

Теорія креаціонізму: основні ідеї та проблеми впровадження в Україні

Стаття присвячена аналізу окремих аспектів теорії креаціонізму, її розвитку в Україні. Проаналізовано деякі особливості теорії творення світу, основоположні принципи її можливості впровадження в Україні.

Ключові слова: теорія, креаціонізм, еволюція, проблеми, світ, людина, релігійна думка, модель

The article analyzes the individual aspects of the theory of creationism and its development in Ukraine. Some peculiarities of the theory of creation of the world, the fundamental principles of its possible implementation in Ukraine.

Keywords: theory, creationism, evolution, challenges, world, people, religious thought, the model

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Людина до сьогодення не знає, як відбувся процес творення світу. З приводу цього існує чимало дискусій у науці. Представники християнства та інших релігій переконані, що людина створена Богом, як про те написано в Біблії, проте не всі поділяють їхню точку зору. Чимало науковців підтримують теорію Дарвіна про те, що людина – продукт еволюції. Для багатьох віра в еволюцію стала причиною проблем сучасного суспільства. Прихильники теорії креаціонізму кваліфікують доктрину еволюції як різновид релігії тотемізму, а отже, вони вважають, що дарвінізм є не що інше, як язичництво в науці. Будь-яка наукова теорія так чи інакше просуває наше знання та мислення людини вперед і має право на існування. Сьогодні важливо розповсюдити в освіті та суспільстві теорію креаціонізму, для того щоб сприяти релігійному вихованню молодого покоління і встановити істину про механізм створення світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання зазначеної проблеми і на які спирається автор. Аналізу проблем створення світу присвячено чимало наукових праць. Цікавою є робота К. Єськова «Еволюційна теорія сьогодні», в якій порівнюється дві теорії: теорія еволюційного розвитку та креаціонізму, виділяється ряд проблем еволюційної теорії та «теорії розумного задуму». Гідною уваги є

праця А. В. Князева «Біологія і релігія, або як викладати в школі еволюційне вчення?». Автор аналізує проблеми впровадження теорії креаціонізму в освіту і поширення її серед молоді, також подає шляхи впровадження теорії креаціонізму в освіті в науково – методичні посібники. С. Ільїн в дослідженні «Датуючи створення світу» зосереджується більше на історичних віхах творення та пише про те, що креаціоністи в своїх вченнях відкидають еволюцію, наводячи при цьому незаперечні факти на свою користь. Наприклад, повідомляється про те, що експерти з обчислювальної техніки зайшли в глухий кут у спробі відтворити людський зір і визнали що його неможливо створити штучним шляхом, тож очевидно, що ні наука, ні техніка навіть у ХХІ ст. дійти до такого ще не могла.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Робота є спробою аналізу ідей теорії креаціонізму, співставлення її з теорією еволюції Ч. Дарвіна та виділення проблем впровадження ідей креаціонізму в Україні.

В статті пропонуються можливі для України форми впровадження в освіту й саме суспільство теорії креаціонізму. У дослідженні поданий аналіз двох теорій, визначено причини домінування еволюційної теорії в науці. Визначено, що походження людини є однією з найбільших таємниць нашого світу, існує безліч теорій, думок, гіпотез і концепцій появи людини на планеті Земля. Якою б не була прозорою та чи інша теорія, вона має місце на існування, поки людство не доведе зворотнього. А про те, коли це відбудеться судити важко. Тому кожен має право вирішувати чому вірити, а чому ні. Проте, коли знання відсутнє, кожен може висувати свою гіпотезу і її обґрунтовувати.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Люди ось вже тисячі років задають питання: «Хто ми? Як з'явилися? Для чого потрібне наше життя?» Багато питань хвилюють нас і мають не менше розрізнених, неточних відповідей, відомостей надуманих або отриманих завдяки науці, але найголовніше питання «Як ми з'явилися на світ?» до цих пір не має конкретної відповіді. Протягом століть багато вчених висловлювали свої точки зору про походження людства. Існує цілий ряд різних теорій, що пояснюють виникнення людини на Землі. Важливою з релігійної позиції теорією, яку підтримують віруючі, є теорія креаціонізму. Ця теорія має філософський зміст та передбачає в собі створення світу, а саме людини, Богом. Послідовники креаціонізму розробляють сукупність ідей від суто богословських і філософських до тих, які претендують на науковість і подальші дослідження.

Найбільш відома біблійна версія лежить в основі теорії креаціонізму. Відповідно до неї людина створена Богом. У християнській релігії Бог створив першу людину на шостий день за образом і подобою Своєю

Створивши Адама з пороку земного, Бог вдихнув у нього життя. Пізніше з ребра Адама була створена перша жінка - Єва. [4, с. 45]. Висуваються різні докази цієї теорії, найважливіша з яких - подібність міфів і легенд різних народів, що розповідають про створення людини. Теорії креаціонізму дотримуються послідовники майже всіх найбільш поширених релігійних вчень (особливо християни, мусульмани, іудеї).

Важливо провести [порівняльний аналіз](#) теорій. Отож, еволюційна модель заснована на принципі поступової мінливості і вважає, що життя на Землі досягла складного і високоорганізованого стану в процесі природного розвитку.[1, с. 22] Креаційна модель виділяє особливий, початковий момент творіння, коли найважливіші неживі і живі системи були створені в закінченому й досконалому вигляді. Еволюційна модель стверджує, що рушійними силами є незмінні закони природи. Завдяки цим законам здійснюється генезис і вдосконалення всього живого. Сюди ж еволюціоністи відносять закони біологічного відбору, що ґрунтуються на боротьбі видів за виживання. [1, С. 23] Прибічники креаційної моделі, виходячи з того, що природні процеси в даний час не створюють життя, не здійснюють формоутворення видів та їх вдосконалення, стверджують, що все живе було створено надприродним шляхом. Це передбачає наявність у Всесвіті Вищого Розуму, здатного замислити і втілити все нині існуюче. Еволюційна модель пояснює, що в силу незмінності і поступовості рушійних сил, природні закони, що створили все живе, діють і сьогодні.[1, с. 23] Їхня дія продовжується і донині. Прибічники креаційної моделі після завершення акту творення поступилися місцем [процесам](#) збереження, що підтримують Всесвіт і забезпечують виконання нею певного призначення. [1, с. 24] Тому в навколишньому світі ми не можемо більше спостерігати [процесів](#) творіння і вдосконалення. Еволюційна модель доводить, що нині існуючий світ спочатку знаходився в стані хаосу і безладу. З плином часу і завдяки дії природних законів він стає все більш організованим і складним. Процеси, що свідчать про постійне впорядкування світу, повинні відбуватися і в даний час. Креаційна модель представляє світ у вже створеному, завершеному вигляді, оскільки порядок був спочатку досконалим, то поліпшуватися він вже не може, а повинен з часом втрачати свою досконалість.

В останні роки робляться спроби наукового доведення того, що описано в Біблії. Тому, визнаючи все ж обмежені можливості науки взагалі в з'ясуванні проблем людського життя, треба з належним розумінням ставитися до того, що цілий ряд видатних вчених визнають існування Творця, як усього навколишнього світу, так і різноманітних форм життя на

нашій планеті. Гіпотеза творіння не може бути ані доведена, ні спростована і буде існувати завжди разом з науковими гіпотезами про походження життя.

І все ж теорія еволюції вивчається в школі, незважаючи на те, що багато вчених критикують її. У наукових підручниках майже завжди підтримується еволюційна точка зору. Еволюція підноситься як реальний акт, але не як концепція, що й породжує часто людське незнання про теорію креаціонізму й створює ще одну проблему впровадження теорії креаціонізму і розуміння її в соціумі. Провідні викладачі та вчені стверджують, що еволюція є фактом, і натякають на те, що одні тільки невігласи відмовляються в це вірити. Факт, що вага авторитету застосовується на захист еволюції, становить одну з головних причин, чому вона користується широким визнанням.

Сьогодні в Україні спостерігається ще низка проблем, які гальмують впровадження теорії креаціонізму. Серед них: відсутність релігійного виховання молоді, культурна неосвіченість і замкнутість молодого покоління, мала кількість праць, які були б написані українськими вченими на захист теорії еволюції.

Висновки з даного дослідження. Походження людини є предметом вивчення декількох наук (антропология, теология, філософія, історія, палеонтология). Відповідно до цього є безліч теорій походження людини, зокрема, як соціального істоти, біологічної істоти, продукту діяльності інших цивілізацій і т.д. Жодна з існуючих теорій походження людини не є строго доведеною. У кінцевому рахунку, критерієм вибору для кожного індивідуума є віра в ту чи іншу теорію, кожен має право представляти своїх предків на власний лад. Проте християни повинні все ж підтримувати теорію креаціонізму, як розумний задум Бога створити людину за образом і подобою Собі Самому. Креаціонізм не заперечує жодної з теорій й подальшого розвитку світу. Будь – яка теорія має право на життя, проте людина повинна дійти до логічно правильних висновків та знайти для себе беззаперечну істину.

Список використаних джерел та літератури

1. Єськов К. Еволюційна теорія сьогодні // Наша школа, 2007. - № 1. – С.21-24.
2. Ільїн С. Датуючи створення світу // Знання - сила, 2008. - № 5. - С. 83-84.
3. Карпінська Р. С, Лисиця І. К., Огурцов А. П. Філософія природи: Коеволюційна стратегія. - М.: Інтерпракс, 1995. - 352 с.

4. Князєв А. В. Біологія і релігія, або як викладати в школі еволюційне вчення? Бєсїда першй // Біологія в школі, 2006. - № 2. - С. 44-48.
5. Князєв. А. В. Біологія і релігія, або як викладати в школі еволюційне вчення? Бєсїда друга // Біологія в школі, 2006. - № 3. – С.31-34.
6. Новик В. «Мавпячий процес» - 80 рокїв тому і сьогодні // Наука і релігія, 2005. - № 7. - С. 6-9.
7. Садохїн А. П. Концепції сучасного природознавства: навчальний посїбник. - 3 вид. - М.: Видавництво «Омега-Л», 2008. - 239 с.
8. Чайковський Ю. Від спраги вмираю над струмком або нове в теорії еволюції // Наука і життя, 2007. - № 2. - С.38-44.